

ادامه از صفحه اول

مبارزات انتخاباتی در سال سرنوشت ترامپ

از طرفی دیگر، دموکرات‌ها به جای انتقاد از رفتار جمهوری‌خواهان، به‌ جان هم افتاده و یکدیگر را تضعیف می‌کنند؛ کاری که برای جمهوری‌خواهان معجزه‌ای آسمانی است.

دوم اینکه ترامپ برای تثبیت وضع خود در انتخابات بعدی، دست به اقداماتی می‌زند که به حیثیت آمریکا در صحنه بین‌المللی صدمه خواهد زد؛ از جمله این اقدامات، انجام «معامله قرن» با رژیم اشغالگر اسرائیل است. ترامپ در این معامله از گسترش سلطه اسرائیل در سرزمین فلسطین حمایت می‌کند. تقریباً همه کشورهای منطقه با این تجاوز اسرائیل مخالفاند؛ اما ترامپ با این حرکت، بسیاری از یهودیان آمریکایی را که واجد شرایط شرکت در انتخابات هستند، در حمایت از خود به صف کرده است. پشتیبانی ترامپ از حفظ وضع موجود در ایالات زغال‌سنگ‌خیزی مانند ویرجینیای غربی نیز آرای این ایالات را در انتخاب بعدی ریاست‌جمهوری تضمین کرده است. شعارهای عوام‌فریبانه ترامپ، حمایت از صنعت استخراج زغال‌سنگ و حفظ شغل بسیاری از معدنچیان فقیر این ایالات است؛ با وجودی که خود او نیز می‌داند که دوران رونق زغال‌سنگ سر آمده و این صنعت سال‌هاست در سراشیبی سقوط قرار گرفته است. حمایت دولتی از این صنعت که برای جذب آرای انتخاباتی انجام شده، به طور مستقیم باعث آلودگی محیط زیست و افزایش گازهای گلخانه‌ای می‌شود و بی‌توجهی آشکاری به پیمان بین‌المللی کیوتو است. زبانی که از آن به محیط زیست و جامعه جهانی وارد می‌شود، نه‌فقط به اسم ترامپ؛ بلکه به نام کل کشور آمریکا نوشته می‌شود.خودداری سنای آمریکا از پذیرش شهادت جان بولتون درباره نقش ترامپ در خودداشته باشد، رویدادهای انتخاباتی در این دوره را چندان نمی‌توان پیش‌بینی کرد؛ اما رقیب‌ا کار خود را می‌کنند. آنچه مسلم است، این است که هرکدام از دو حزب، نهایت تلاش خود را می‌کند که قافیه را بنیازد.گزارش سالانه ترامپ به کنگره آمریکا در ۱۶ بهمن سال گذشته، گویای چند نکته بسیار مهم در رفتار او و روابطش با احزاب جمهوری‌خواه و دموکرات بود. نخست اینکه بیشتر اظهارات ترامپ درباره موفقیت‌های به‌دست‌آمده در دوران سه‌ساله ریاست‌جمهوری او، اغراق‌آمیز یا اهانت‌آمیز نسبت به تاریخ آمریکاست. او گفت که پیشرفت‌های اقتصادی در سه سال گذشته در تاریخ آمریکا بی‌مانند بوده است. به صورت غیرمستقیم خود را بهترین رئیس‌جمهور آمریکا خواند. دوم، حالت قهر و بی‌حرمتی او به نانسی پلوسی و وانکش خانم پلوسی در پاره‌کردن متن سخنرانی ترامپ، نهایتاً هیچ نشانی از مسئولیت مشترک دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه در اداره کشور نداشت؛ بلکه نشان‌دهنده بزرگ‌ترین شکاف مالی میان احزاب سیاسی آمریکا از پایان جنگ جهانی دوم به این سواست. سومین نکته، باز هم اشاره ترامپ به شهادت سردار سلیمانی و ابراز علاقه به مذاکره بدون قیدوشرط با ایران است؛ اما نمی‌گوید که شدیدترین فشار اقتصادی را به ایران وارد کرده است. مگر فشار چیزی غیر از اعمال شرط و شروط است؟حمله مستقیم و غیرمستقیم ترامپ به اوپاما بیشتر از اینکه انتقاد از سیاست‌های اوپاما درباره پیمان «فتا» باشد، مایه نفرت نژادپرستی داشت. با وجود اینکه ۶۰ سال از قیام مارتین لوترکینگ و جافاندرن عبارت «آمریکایی آفریقایی‌تبار» می‌گذرد، او از واژه «سیاه» برای خطاب به مردم بی‌گناه آفریقایی‌تبار استفاده کرد.این‌را که سرنوشت ترامپ در سال ۲۰۲۰ / ۱۳۹۹ چه خواهد شد، هنوز به دقت نمی‌توان پیش‌بینی کرد. سنای آمریکا به طرح استیضاح ترامپ واکنش منفی نشان داد و ترامپ قاعدتا باید خود را برای انتخابات دور دوم ریاست‌جمهوری ایالات متحده آماده کند. در کلیات امر، زدوخورد کاندیداهای حزب دموکرات برای ریاست‌جمهوری، به سود ترامپ خواهد بود؛ مگر اینکه حزب دموکرات استراتژی انتخاباتی خود را اصلاح کند؛ به‌این‌ترتیب که کاندیداهای حزب میزبور به جای ائتلاف انرژی و منابع مالی برای مبارزه با یکدیگر، تلاش خود را بر افشاکری بازی‌های ترامپ متمرکز کنند. تا دو ماه پیش تصور می‌شد اهرم قوی دموکرات‌ها در این دوره در دوستان بلومبرگ، شهردار سابق نیویورک است. برخی بر این باور بودند که او با امکانات مالی در خورتوجه و تعهدی که برای برکناری ترامپ دارد، می‌تواند موفقیت‌های بیرونی دموکرات‌ها را فراهم کند. حال با مشخص شدن نتیجه «سه‌شنبه بزرگ» و شدت‌گرفتن رقابت‌ها بین جو بایدن و برنی سندرز، باید از هم‌انکون رقابت نهایی از میان ترامپ و فرد پیروز از بین این دو نفر تصور کرد که کفه ترازو به سود جو بایدن، چهره کهنه‌کار دموکرات‌ها و معاون اوپاما است.

پیش‌بینی تحلیلگران برتر جهانی از آینده جهان پس از ویروس کرونا

جهان پساکرونا چگونه خواهد بود

شیوع جهانی ویروس کرونا نیز مانند سقوط دیوار برلین یا ورشکستگی بانک لمن برادرز، رویدادی در حال گسترش بوده و تبعات و پیامدهای گسترده آن، فراتر از اثرات آموزش است. در این نکته تردیدی نیست که درست همان‌طور که این بیماری، زندگی بسیاری از خانواده‌ها را متلاشی و بازارهای منطقه‌ای و جهانی را مختل کرده و صلاحیت دولت‌ها را با چالشی جدی مواجه کرده است، به روش‌هایی که به مرور در آینده آشکار می‌شود، باعث ایجاد تغییرات دائمی و درخور توجه در قدرت سیاسی و اقتصادی در جهان خواهد شد.
نشریه فارن پالیسی برای درک بهتر بحرانی که با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنیم و ارائه چشم‌اندازی واضح از تغییرات پیش‌رو در جهانی که در آن زندگی می‌کنیم، از متفکران و تحلیلگر در نقاط مختلف جهان خواسته است پیش‌بینی‌های خود را از نظم جهانی پس از پایان همه‌گیری ویروس کرونا ارائه دهند.

ویروس کرونا نیز مانند سقوط دیوار برلین یا ورشکستگی بانک لمن برادرز، رویدادی در حال گسترش بوده و تبعات و پیامدهای گسترده آن، فراتر از اثرات آموزش است. در این نکته تردیدی نیست که درست همان‌طور که این بیماری، زندگی بسیاری از خانواده‌ها را متلاشی و بازارهای منطقه‌ای و جهانی را مختل کرده و صلاحیت دولت‌ها را با چالشی جدی مواجه کرده است، به روش‌هایی که به مرور در آینده آشکار می‌شود، باعث ایجاد تغییرات دائمی و درخور توجه در قدرت سیاسی و اقتصادی در جهان خواهد شد.
نشریه فارن پالیسی برای درک بهتر بحرانی که با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنیم و ارائه چشم‌اندازی واضح از تغییرات پیش‌رو در جهانی که در آن زندگی می‌کنیم، از متفکران و تحلیلگر در نقاط مختلف جهان خواسته است پیش‌بینی‌های خود را از نظم جهانی پس از پایان همه‌گیری ویروس کرونا ارائه دهند.

جهانی کمتر باز، کمتر آزاد و کمتر شکوفا

استفان والت
پروفسور دانشگاه هاروارد

همه‌گیری کرونا دولت‌ها را قدرتمند می‌کند و خون تازه‌ای در رگ‌هایی ناسیونالیسم و هواداران‌ش به جریان می‌اندازد. انواع حکومت‌ها برای مدیریت و کنترل بحران، دست به اقدامات اضطراری می‌زنند و بسیاری از آنها پس از پایان بحران نیز به پنهان‌های مختلف، تمایلی برای کنارگذاشتن اختیارات جدید و بازگرداندن شرایط به روال عادی نخواهند داشت. ویروس کرونا همچنان انتقال در قدرت و نفوذ از غرب به سوی شرق را افزایش خواهد داد. کره‌جنوبی و سنگاپور بهترین واکنش را به شیوع ویروس کرونا نشان داده‌اند و واکنش چین هم بعد از اشتباه‌های اولیه و پنهان‌کاری دوماهه، نسبتاً خوب بوده؛ اما در غرب، ازجمله در ایالات متحده و اروپا، واکنش‌ها نسبتاً درهنگام، کند و گزینشی بوده و باعث لطمه‌خوردن به اعتبار «غرب» شده است. تجربه نشان داده آنچه پس از پایان همه‌گیری کرونا تغییر نخواهد کرد، ماهیت متناقض سیاست جهانی است.آیدمی‌های پیشین مانند شیوع آنفلوانزا در سال‌های ۱۹۱۹، ۱۹۱۸ و پس از پایان جنگ جهانی اول، نتوانستند به رقابت قدرت‌های بزرگ پایان دهند یا شروعی برای دوران تازه همکاری‌های جهانی باشند؛ بعید به نظر می‌رسد کرونا هم بتواند چنین تغییری ایجاد کند. از سوی دیگر، شاهد عقب‌نشینی بیشتر از روند جهانی سازی خواهیم بود. شهروندان از دولت‌های خود می‌خواهند از آنها محافظت کنند علاوه بر این، حکومت‌ها و شرکت‌ها نیز در پی کاهش آسیب‌پذیری‌های احتمالی در آینده برمی‌آیند و به این به‌سود جریان‌های ملی‌گرای افراطی خواهد بود. به این ترتیب، در آینده دنیایی کمتر باز، کمتر آزاد و کمتر شکوفا خواهیم داشت. جهان نباید وارد چنین مسیری می‌شد؛ اما ترکیب ویروسی‌گشده، برنامهریزی‌های ناکافی و نادرست و مدیریت بی‌کفایت، بشریت را در این مسیر آزردهنده قرار داده است.

پایان جهانی‌شدن آن‌گونه‌که‌ما می‌شناسیم

رابین نیپلت
مدیر اندیشکده
چتم‌هاوس بریتانیا

همه‌گیری ویروس کرونا بازی سنگین است که می‌تواند کمرجهانی‌سازی اقتصادی را بشکند. پیش از شیوع ویروس کرونا، رشد قدرت اقتصادی و نظامی چین، این اراده و جدیت دوحزبی را در ایالات متحده تقویت کرده بود تا آن کشور را در حوزه‌های تکنولوژی و مالکیت فکری، دشمن آمریکا قلمداد کنند و متحدان واشنگتن را نیز به پیروی از این رویکرد وادارند. از طرف دیگر، افزایش فشار سیاسی و افکار عمومی برای تحقق اهداف کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، اعتماد بسیاری از شرکت‌ها به زنجیره‌های عرضه محصولات از راه دور را با تردیدهایی جدی روبه‌رو کرده است. در چنین شرایطی، ویروس کرونا دولت‌ها، شرکت‌ها و جوامع را مجبور کرده است توان و ظرفیت خود را برای تحمل دوره‌های بلندمدت خودانزوایی اقتصادی افزایش دهند. این احتمال قوی وجود دارد که جهان به ایده جهانی‌سازی متقابلاً سودمند بازگردد؛ ایده‌ای که در ابتدای قرن بیست‌ویکم، هواداران زیادی داشت و بسیاری از مناسبات بر پایه آن شکل گرفته بود. درحال‌حاضر این خطر وجود دارد که با فقدان یا کاهش انگیزه برای حفاظت از دستاوردهای مشترک حاصل از یکپارچگی اقتصادی جهانی، ساختار و اساس حاکمیت اقتصادی جهانی که در قرن گذشته ایجاد شد، به سرعت از بین برود. در چنین شرایطی، رهبران سیاسی برای ایجاد وقفه در همکاری‌های بین‌المللی و بازنگشتن به دوره رقابت‌های ژئوپلیتیک میان، باید خویشتن‌داری بیشتری از خود نشان دهند. رهبران با اثبات قدرت مدیریت

جهان

نیز یاموزیم. همه کشورها منافع ملی خود را در اولویت قرار می‌دهند. سؤال مهم این است که این منفعت چه اندازه گسترده یا محدود تعریف شده است. کرونا نشان داد ما هنوز نتوانسته‌ایم راهبرد خود را با تمام شرایط موجود در جهان امروز تطبیق دهیم.

تاریخ کرونا را هم برندگان می‌نویسند

جان آکن
مدیر اندیشکده بروکینگز

همان‌گونه که روال تحولات تاریخی این‌گونه بوده، تاریخ همه‌گیری کرونا نیز به دست آنهایی نوشته خواهد شد که بر این بحران غلبه کرده‌اند. همه کشورها و همه افراد فشار اجتماعی این بیماری را به شکل‌هایی متفاوت احساس می‌کنند. بی‌تردید آن کشورهایی که چه به دلیل سیستم‌های اقتصادی و سیاسی بی‌نظیر خود یا داشتن سیستم‌های مناسب بهداشت عمومی، نتوانسته‌اند در مقایسه با کشورهای که نتیجه‌ای ویرانگر و فاجعه‌آمیز در مقابله با این ویروس رقم زده‌اند، پیروز شوند. این پیروزی را بزرگ جلوه خواهند داد. برای برخی این امر به منزله یک پیروزی بزرگ و قاطع برای دموکراسی، چندجانبه‌گرایی و مراقبت‌های بهداشتی مدرن خواهد بود و برای برخی نیز نشان‌دهنده نتایج و تبعات مشخص حاصل از حکومت‌های استبدادی، درحرحال این بیماری باعث تغییرات در ساختار بین‌المللی قدرت خواهد شد.تغییراتی که ما شاید در ابتدای درک و تصورکردن آن باشیم. کرونا باعث کاهش فعالیت اقتصادی و افزایش تنش‌ها میان کشورهای خواهد شد. در ازمدت، این همه‌گیری جهانی باعث کاهش درخورتوجه ظرفیت تولید اقتصاد جهانی خواهد شد. نظام بین‌المللی تحت فشار زیادی قرار خواهد گرفت که نتیجه آن بی‌ثباتی بیشتر و افزایش مناقشات در داخل کشورها و نیز میان کشورهای مختلف می‌شود.

آسیا برکز را در ناآکنشی مشترک و منطقه‌ای را در قبال این تهدید جهانی تدوین کند. اگر این همه‌گیری باعث شود که متوجه منافع حاصل از همکاری‌های چندجانبه در قبال مسائل و بحران‌های بزرگ جهانی شویم، این ویروس نتوانسته ما را به این سمت سوق دهد.

خروج دموکراسی‌ها از پوسته خود

جان ایکنبری
تنوریسین روابط بین‌الملل

بحران شیوع کرونا در کوتاه‌مدت به مباحث و جدل‌ها درباره استراتژی بزرگ غرب برن می‌زند. در پی این بحران، ملی‌گراها، مخالفان جهانی‌سازی، مخالفان چین و حتی لیبرال‌ها، شواهد جدیدی را برای اثبات ادعاهای خود به دست می‌آورند. با توجه به آسیب‌های اقتصادی و فروپاشی اجتماعی که به مرور در حال نمایان شدن است، همه چیز در راستای تقویت حرکت به سمت ناسیونالیسم، رقابت قدرت‌های بزرگ مانند دوران جنگ سرد و توقف همکاری‌های استراتژیک پیش می‌رود؛ اما ممکن است مانند دهه ۳۰ و ۴۰ میلادی در قرن گذشته، جریانی متضاد به آهستگی شکل گیرد؛ جریانی هوادار جهانی‌شدن مانند آنچه فرانکلین روزولت و برخی دیگر از سیاست‌مداران در دوره قبل از جنگ جهانی دوم و ابتدای جنگ از آن سخن می‌راندند. سقوط اقتصاد جهانی در دهه ۳۰ قرن گذشته، نشان‌دهنده میزان ارتباط جوامع مدرن با یکدیگر و نیز چگونگی آسیب‌پذیری آنها در برابر خطری بود که روزولت از آن به‌عنوان «شیوع» یاد می‌کرد. ایالات متحده بیش از آنکه به وسیله قدرت‌های بزرگ دیگر تهدید شود، از سوی نیروهای درون جریان مدرن تهدید می‌شد. شیوع که روزولت و دیگر همفکرانش به دنبال آن بودند، یک نظم جهانی پس از جنگ بود که نظام بازی را مبتنی بر اشکال جدید حفاظت و ظرفیت‌های مدیریت و وابستگی‌های متقابل ایجاد می‌کرد. ایالات متحده دیگر نمی‌توانست پشت مرزهای خود باقی بماند. با وجود این، حضور در یک نظم جدید پس از جنگ نیز نیازمند ایجاد زیرساختی جهانی برای همکاری‌های چندجانبه بود. نتیجه، ایالات متحده و سایر دموکراسی‌های غربی این بار نیز احتمالاً از مسیر مشابهی از تبعات بحران کرونا عبور کنند؛ واکنش‌هایی که تحت تأثیر حس آسیب‌پذیری است. این واکنش‌ها در ابتدا ممکن است ملی‌گرایانه‌تر باشند؛ اما در بلندمدت، این دموکراسی‌ها با بیرون‌آمدن از پوسته خود، شکل جدیدی را از جهان‌گرایی عمل‌گرایانه و البته حفاظت‌شده خواهند یافت.

نیاز آمریکا به راهبردی جدید

جوزف تای
بانی ایده ننوایبر ایسم
در روابط بین‌الملل

ترامپ در سال ۲۰۱۷ استراتژی جدید امنیت ملی را اعلام کرد که تمرکز آن بر رقابت قدرت‌های بزرگ بود. شیوع ویروس کرونا نشان داد که چنین راهبردی نمی‌تواند به در نظرگرفتن تمام تهدیدها امنیت ایالات متحده را تضمین کند. حتی اگر ایالات متحده به عنوان یک قدرت بزرگ راه خود را ادامه دهد، نمی‌تواند به‌تنهایی امنیت خود را تأمین کند. ریچارد دانزیک در سال ۲۰۱۸ به این موضوع اشاره کرده بود: «تکنولوژی‌های قرن ۲۱ نه‌فقط از منظر توزیع؛ بلکه از نظر تبعات و پیامدها نیز جهانی هستند. عوامل بیماری‌زا، سیستم‌های هوش مصنوعی، ویروس‌های کامپیوتری و شغشسعانت رادیواکتیوی که ناخوسته از سوی دیگران ایجاد می‌شود، می‌تواند به همان اندازه برای ما هم مشکل‌ساز شوند. برای نظارت بر این خطرهای مشترک باید قواعد، پیمان‌ها و نظم و نظام مشترکی با همکاری دیگر کشورها شکل گیرد». در بحث تهدیدات فراملی ویروس کرونا و تغییرات اقلیمی فکرکردن به قدرت آمریکا در جهان کافی نیست. کلید موفقیت این است که اهمیت شراکت قدرت با دیگران را

خبر

رئیس‌جمهور در جلسه هیئت‌دولت:

سخت‌گیری‌هایی از فردا اجرا و عمل می‌شود

● ایسنا: رئیس‌جمهور روز گذشته در جلسه هیئت دولت، لازمه اجرای موفقیت‌آمیز هر طرحی در کشور را کمک و همیاری مردم دانست و تأکید کرد: مبارزه با ویروس خطرناک کرونا و تأمین هم‌زمان نیازمندی‌های ضروری مردم، از جمله اقدامات اساسی دولت در چند روز و هفته اخیر بوده است.حسن روحانی گفت: برخی از کشورهای مختلف کمک کردند و ماسک، قرص‌های مورد نیاز و برخی از تجهیزات پزشکی را دادند و کمک‌های آنها وارد کشور شده است. الان در شورای امنیت سازمان ملل هم این بحث مطرح است که مصوبه‌ای به تصویب برسد که در شرایط کرونا همه تحریم‌ها کنار زده شود و در این زمینه فعال هستند.روحانی گفت: من با یکی از کشورهای که عضو غیردائم بود، تلفنی صحبت کردم و می‌گفت طرح ما آماده است و دنبال این هستیم که در شورای امنیت مطرح کنیم. تلاش بر این است که پول‌های مسدودشده ما در کشورهای مختلف در این شرایط آزاد شود؛ قدم‌های خوبی هم دارد در این زمینه برداشته می‌شود.رئیس‌جمهور همچنین گفت: دیروز در ستاد مبارزه با کرونا بحث مفصلی شد که سخت‌گیری‌ها باید بیشتر شود. وزارت بهداشت و درمان طرحی را تحت عنوان فاصله‌گذاری اجتماعی آورده بود و گفته بود در برخی از جاها باید سخت‌گیری‌های بیشتری انجام دهیم. به هر حال این طرح تصویب و ابلاغ خواهد شد.او افزود: این ابلاغ ممکن است کمی سخت‌گیرانه باشد و برای سفرها مشکلاتی را برای مردم درست کند و از مردم بخواهد که سریع‌تر برگردند به موطن اصلی خود و از سفر زودتر برگردند و از موج بعدی سفرها ممانعت کند. مردم ما باید مطلع باشند این تصمیمات سخت برای حفاظت از جان آنهاست. می‌دانیم این تصمیماتی که اجرا می‌کنیم، برای مردم سخت خواهد بود. ممکن است همه پارک‌ها بسته شود. ممکن است سیزدهم فروردین مثل سال‌های قبل نباشد و مردم باید قناعت کنند به شرایط سخت‌تری؛ چاره‌ای جز این نداریم.

جهانگیری: غلبه بر کرونا محدود به اقدامات رسمی نیست

● **ایرنا:** اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری، در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: غلبه بر کرونا محدود بهلاحظات از بالا و اقدامات رسمی نیست؛ رعایت بهداشت و درمان همگانی نیازمند تکیه بر اعتقادات، فرهنگ، همبستگی و مشارکت اجتماعی است. جایی که اساس دین مبین اسلام تقدم جان انسان بر هر امر دیگر است و امروز هم رهبر معظم انقلاب و مراجع معظم تقلید بر اولویت رعایت توصیه‌ها و دستورات‌عمل‌های بهداشتی و درمانی در همه کارها تأکید دارند، چرا به این ظرفیت مهم توجه نکنیم؟

ادامه از صفحه اول

خوبی‌های خانه‌نشینی

به یقین اگر مردم ما دچار شرایط سخت ناشی از بیماری کرونا و به‌تبع آن نیروهای ناظر بر فضای مجازی که سرگرم رصد شیطنت‌های نالیمنکننده مردم هستند، نبودند، ضربت جوانان دختر و پسر شهری و روستایی و هنرمندان اقوام گوناگون ایرانی -که فرهنگشان سرشار از موسیقی است- برای ارائه این همه کلیپ‌های موسیقی شاد و احتمالاً ممنوع، بسیار کمتر بود. راقم این سطور البته در موقعیت و موضعی نیست که درباره حسن و قبح این شرایط نظر بدهد، اما نمی‌تواند شگفتی توأم با امیدواری خود را پنهان کند.

امسا در مقابل این همه زیبایی و شادی که با شادی‌های نوروز و مبعث و زیبایی‌های آغاز بهار توأم بود، گروه‌ها و افراد وگرا و خرافه‌پرستی هم هستند که فضای مجازی را با دیدگاه‌های نامعقول خود درمی‌نوردند تا مخاطب را از آموزه‌ها درست و اصلیل دینی دور نگه دارند. رفتارهایی شبیه به کسانی که در لجنباری با کارگزاران بهداشت و درمان کشور، زنان و لب به ضریح مقابر مطهر کشیدند یا به توهم اینکه درهای امکان زیارتی را وزیر بهداشت با گرفتن دستور از سازمان بهداشت جهانی بسته است، اقدام به شکستن درها کردند، در فضای مجازی زیاد دیده می‌شدد. اضافه کنید بر این ناهنجاری‌ها، افاضات صدها دکتر و نانکتر از داخل و خارج که در لباس‌های گوناگون برای مردم خانه‌نشین دارو و رفتارهای عجیب و غریب تجویز می‌کنند و حساسیت مخاطبان فضای مجازی را گیج و سردرگم می‌کنند؛ شما ببینید در این دو، سه هفته چه تعداد افرادی به نام پزشک در فضای مجازی از محاسن و معایب سشوار در مهارکردن ویروس کرونا داد سخن دادند و نسخه نوشتند. برای هر یک از سبزی‌ها و میوه‌جات هم مانند سشوار، حرن و عیب تراشیدن و ترساندن مردم با خلق انواع و اقسام آمار و نقشه و نمودار می‌گذرم که اینها فاجعه را به قله رساندند. بدتر اینکه افراد زیادی بدون تعقل در درستی و نادرستی این‌گونه افاضات، در ترویج و توزیع و گسترش آنها اقدام می‌کنند؛ به عبارت دیگر، وقت بی‌کاری خود را با بازارسازها (فوروارد) برمی‌کنند.